

Länsstyrelsen
Skåne

STRATEGI FÖR FRAMTIDENS FRILUFTSLIV I SKÅNE 2030

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Titel: Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030
Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

Utgiven av: Länsstyrelsen Skåne

Författare: Malin Andersson, Moa Vitestam

Beställning: Länsstyrelsen Skåne
Samhällsbyggnad
205 15 Malmö
Telefon 010-224 10 00

Copyright: Länsstyrelsen Skåne

Diarienummer: 507-34103-2022

ISBN: xxx-xx-xxxx-xx-x

Rapportnummer: xxxx:xx

Layout: Xxxx Xxxx

Tryckeri, upplaga: Länsstyrelsen Skåne, xxx ex

Tryckår: 20XX

Omslagsbild: Prästabonnaskogens naturreservat i Tjörnarps
Fotograf: Malin Andersson, 2021

Innehållsförteckning

INLEDNING	6
SYFTE	6
ARBETSPROCESS	7
BAKGRUND	8
Definition Friluftsliv	8
Natur- och kulturlandskapet	9
Statliga friluftslivspolitiken	9
Mål för friluftslivet	10
Angränsande politikområden och mål	11
Agenda 2030	11
Miljökvalitetsmålen	11
Folkhälsomålen	12
Jämställdhetspolitiska mål	12
Mål för funktionshinderspolitiken	12
Övergripande mål för gestaltad livsmiljö	12
ALLEMANSRÄTTEN - EN FÖRUTSÄTTNING	13
STRATEGI FÖR FRAMTIDENS FRILUFTSLIV I SKÅNE 2030	14
Målbild för framtidens friluftsliv i Skåne	15
Med gemensamma principer når vi målbilden	15
Tillsammans	15
Inkluderande	15
Ansvarsfullt	16
Prioriterade fokusområden	16
Balanserat & Hållbart	17
Planera & Tillgängliggöra	19
Informera & Inspirera	20
Kunskap och Kompetens	22
Friluftslivet skapar värden för samhället	24
God och jämlik folkhälsa	24
Naturkontakt bidrar till naturförståelse	24
Hållbar tillväxt och utveckling	24
AKTÖRERS ANSVAR OCH ROLLER	24
Länsstyrelsen	25
Skogsstyrelsen	25
Trafikverket	26
Region Skåne	26
Skånetrafiken	27
Stiftelsen Skånska Landskap	27
Tourism in Skåne	27
Kommuner	28
Markägarna	28

Föreningslivet.....	29
Besöksnäringen och företagarna.....	29
Allmänheten.....	29
REFERENSER.....	29

UTKAST

Inledning

*Friluftslivet är värdefullt för Sverige,
både för den enskilda människan och för samhället i stort.*

Mål för friluftslivspolitik, Regeringens skrivelse 2012/13:51

De allra flesta upplever att utevistelse i naturen är viktigt för hälsan och gör vardagen mer meningsfull. Forskning visar på positiva effekter på både den fysiska och psykiska hälsan när man vistas i naturen. Därför är det viktigt att alla människor ges samma möjlighet att vistas i naturen och har tillgång till friluftsliv. Friluftslivet kan bidra till att förbättra den fysiska och psykiska hälsan i samhället, vilket indirekt leder till stora samhällsekonomiska besparingar.

Vår naturkontakt har minskat dramatiskt de senaste hundra åren. I dagens samhälle spelar friluftslivet en avgörande roll i att skapa förståelse för naturen och allt levande. När vi vistas i naturen växer förståelsen för att den är värd att bevara. Därför kan friluftslivet bidra till att öka kunskapen och engagemanget för hållbara livsstilar – nu och för framtida generationer. Idag bor över 80 procent av befolkningen i tätorter. Urbana grönområden och tätortsnära natur är därför en viktig del i samhällsplaneringen. Ju fler som ges möjlighet att vistas i naturen, desto fler är det som vill värna om den.

Friluftslivet bidrar till regional utveckling, den stärker den svenska ekonomin och skapar arbetstillfällen i hela landet via besöksnäringen. Sveriges varumärke stärks av vår tillgång till friluftsliv tack vare allemansrätten och vår skyddade natur. Utevistelse i naturen bidrar till att vi får en förståelse för naturen och miljön, att vi mår bättre samtidigt som svensk ekonomi stärks. Friluftslivet är något vi ska vara stolta över och värna om. Det är en del av vår välfärd med lång tradition och unika möjligheter.

Syfte

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna arbetet med att förverkliga regeringens friluftslivspolitik i Skåne. Inom uppdraget ska arbetet med tätortsnära natur stärkas och insatser genomföras för att friluftslivsmålen ska få genomslag i länet. För att friluftslivsmålen ska uppnås behövs en god samverkan mellan myndigheter, region

Skåne, kommuner, ideella föreningar, markägare, naturturismföretagare och andra berörda aktörer.

Syftet med Strategin för framtidens friluftsliv i Skåne 2030 är att skapa en gemensam målbild för hur vi i Skåne tillsammans kan stärka genomförandet av den nationella friluftslivspolitikerna. Genom en långsiktig målbild med gemensamma principer och prioriterade fokusområden med övergripande inriktningar kan vi ansvarsfullt bidra utifrån våra roller och förutsättningar.

Målet är att vi tillsammans ska få större genomslag och bidra till att friluftslivsmålen uppfylls. Ett hållbart friluftsliv stärker landskapets natur- och kulturvärden samtidigt som vi har goda möjligheter till varierade naturupplevelser. Skånes arbete med friluftsliv skapar värden för samhället genom att bidra till en jämlik och god folkhälsa för alla i Skåne samtidigt som naturkontakt bidrar till naturförståelse, hållbar utveckling och tillväxt. Friluftsliv är ett verktyg för att uppnå flera andra politiska mål i samhället.

Målgruppen för strategin är alla vi som i vår roll kan bidra till att framtidens friluftsliv i Skåne är tillgängligt och hållbart för alla.

Arbetsprocess

En av åtgärderna i Handlingsplanen för Skånes friluftsliv 2018–2021 innebär att en regional strategi för Skånes friluftsliv ska tas fram tillsammans med friluftslivets aktörer. Efter Friluftslivets år 2021 när alla aktörer kraftsamlat för att lyfta och visa våra fantastiska friluftslivsmöjligheter i länet startade processen med att ta fram en strategi och handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne.

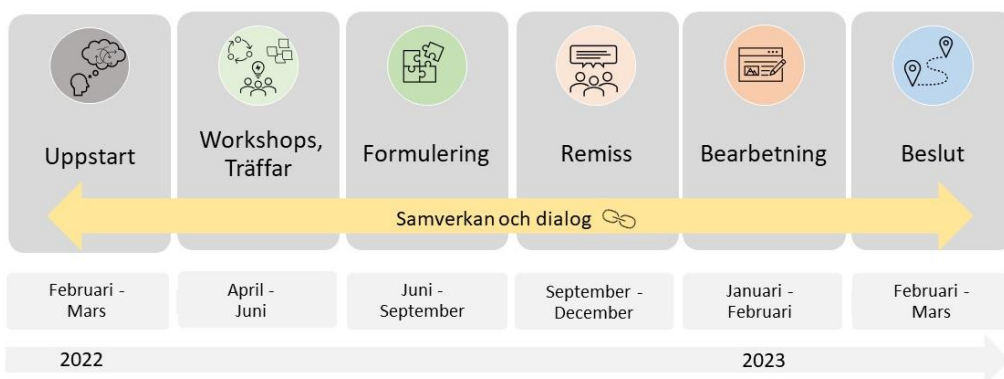

Bild 1. Tidsplan för framtagandet av Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030 och Handlingsplan för framtidens friluftsliv i Skåne 2023–2026.

Uppstarten var ett frukostmöte i mars 2022 tillsammans med Grön Infrastruktur där uppdraget för arbetet presenterades. Därefter har synpunkter och idéer tagits in både via interna referenspersoner på Länsstyrelsen samt flera externa träffar, bland

annat med region Skånes Regionplan, Samrådsgrupp för naturvård och dialogträffar med minoritetsspråk. I maj till juni arrangerades två workshops/friluftslivsdagar på Fulltofta naturcentrum med närmre sextio representanter från olika organisationer där målbild och fokusområden för framtidens friluftsliv diskuterades och resultatet är denna strategi. Utöver det har två workshops arrangerats internt för enheterna för naturskydd och naturvård.

Utkastet till remissversionen har stämts av med interna referenspersoner samt med representanter från Region Skåne och Tourism in Skåne. Under hösten 2022 fortsätter dialogen i samband med att utkastet till strategin är på remiss.

Bakgrund

Definition Friluftsliv

Friluftsliv bygger i grunden på ett möte mellan människa och natur. I mötet uppstår en upplevelse som är individuell och skapar värde på olika sätt för olika människor. Friluftslivsaktiviteter kan vara allt från promenader i närmaste skogsdunge till kajakpaddling i avlägsen fjällmiljö. Begreppet friluftsliv är brett och omfattar även rekreation och naturturism. Friluftslivet utvecklas ständigt och det går inte att dra någon tydlig gräns för vad som innefattas. Gemensamt är dock naturen som arena för friluftslivet och att allemansrätten är en grund för det. Vissa former av friluftsliv går utöver allemansrätten, till exempel fiske, jakt och skoterkörning.

Friluftsliv innefattar många olika sorters aktiviteter, allt från vandring, cykling, ridning, klättring, paddling och fiske med mera. Men friluftsliv innefattar även att bara sitta på en sten ute i naturen och njuta, genom att lyssna på fåglar eller höra vindens sus i trädtopparna. Det viktigaste är inte vad man gör utan snarare att man upplever naturen. Det kan vara allt från fysiska och mer utmanande aktiviteter till mer avkopplande karaktär för återhämtning efter stress.

Definitionen för friluftsliv är:

Vistelse utomhus i natur- och kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.

Förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftsanslag

Definitionen för friluftsliv är inkluderande. Både utifrån vilka aktiviteter som ingår i friluftsliv samt utifrån perspektivet att alla ska kunna inkluderas. Det viktigaste är inte tävlingsmomentet med att komma först eller vara bäst. Utan det viktiga är att alla får vara med. Däremot tenderar många friluftslivsaktiviteter att

sportifieras och det kan finnas moment av tävling inom olika aktiviteter. Definitionen är densamma som Svenskt Friluftsliv använder när de på uppdrag av regeringen fördelar pengar till friluftslivsorganisationer. I det sammanhanget är ”utan krav på tävling” viktigt för att stötta inkluderande aktiviteter.

Natur- och kulturlandskapet

I friluftslivspolitikerna lyfter regeringen att tillgång till natur är en förutsättning för att folk ska kunna bedriva olika typer av friluftsliv. I definitionen för friluftsliv står det natur- och kulturlandskapet vilket också ses inkluderande. Natur för friluftsliv är både nära och långt borta, både brukad och opåverkad av människan. Det innefattar såväl skogen, odlingslandskapet, ängs- och hagmarkerna som tätorternas parker och grönstråk men även fornlämningsområden och andra kulturmiljöer är viktiga arenor för friluftslivet. Natur innefattar också vattnet, det vill säga Skånes kustområden, havet, sjöarna och vattendragen, vilka också är viktiga friluftslivsområden i Skåne.

Friluftslivet är naturvårdens sociala dimension och är därmed en viktig grund för prioritering av naturvårdsinsatser och hänsynstaganden i mark- och vattenanvändning. Att naturen tillhandahåller attraktiva friluftslivsmiljöer är en så kallad kulturell ekosystemtjänst. Det ger oss nyttigheter såsom till exempel skogspromenader, bad, naturbaserad turism, rekreationsaspekten av jakt, bär- och svampplockning och fritidsfiske.

Statliga friluftslivspolitikerna

Friluftsliv är en angelägen fråga för regeringen och ett prioriterat politikområde. Friluftslivspolitikerna ska stödja människors möjlighet att vistas i naturen och utöva friluftsliv. Staten har därmed en viktig roll i att stötta och stimulera de ideella organisationernas verksamheter i syfte att öka människors friluftslivsaktiviteter.

”Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas ute i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Regeringen lyfter att alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö.”

Mål för friluftslivspolitikerna, Regeringens skrivelse 2012/13:51

Friluftslivet är brett och spänner över flera politikområden, där naturvårdspolitik, regional tillväxtpolitik, jordbrukspolitik, skogspolitik, politik för

landsbygdens utveckling, folkhälsopolitik och utbildnings- och forskningspolitik är några exempel. Friluftslivets folkhälsoaspekter, den förebyggande rehabiliterande hälsovården, såväl som kulturlivet och samhällsplaneringen är centrala. För att värna om de tätortsnära grönområdena har den kommunala planeringen en nyckelroll.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet är utgångspunkt för de tio mål för friluftslivspolitiken som regeringen beslutade om i december 2012. Friluftslivsmålen är ett stöd för friluftslivets aktörer. Ansvaret att genomföra och följa upp friluftslivspolitiken är ett delat ansvar mellan ett stort antal myndigheter. Naturvårdsverket har nationellt ansvar för att rapportera till regeringen och samordna uppföljningen av de tio målen. Länsstyrelserna ett regionalt samordningsansvar för att förverkliga målen i länen.

De tio friluftslivsmål inom friluftslivspolitiken är:

1. Tillgänglig natur för alla
2. Starkt engagemang och samverkan
3. Allemansrätten
4. Tillgång till natur för friluftsliv
5. Attraktiv tätortsnära natur
6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
7. Skyddade områden som en resurs för friluftslivet
8. Ett rikt friluftsliv i skola
9. Friluftsliv för god folkhälsa
10. God kunskap om friluftslivet

Angränsande politikområden och mål

Friluftslivspolitikerna är ett ämnesområde som tangerar många andra politikområden och flera olika mål, både globala och nationella.

Friluftsliv kan vara ett verktyg för att nå många andra mål i samhället

Agenda 2030

Agenda 2030 och de globala målen är en handlingsplan för omställning till ett hållbart samhälle för människorna, planeten och välbefinnandet. Agenda 2030s mål och delmål är integrerade och odelbara och omfattar samtliga tre dimensioner av hållbar utveckling: den ekonomiska, sociala och miljömässiga.

Friluftsliv anknyter till flera av de globala målen för hållbar utveckling. Friluftsliv är en viktig faktor för människors välbefinnande och hälsa, alltså mål 3 God hälsa och välbefinnande samt tillgången till gröna miljöer uppmärksammas i mål 11 Hållbara städer och samhällen, mål 14 Hav och marina resurser och mål 15 Ekosystem och biologisk mångfald. Arbetet med friluftsliv bidrar även till mål 4 God utbildning för alla, 5 Jämställdhet, 9 Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10 Minskad ojämlikhet, 12 Hållbar konsumtion och produktion samt 16 Fredliga och inkluderande samhällen.

Miljökvalitetsmålen

Målen för friluftslivet utgör en komplettering till de preciseringar om friluftsliv som finns i miljökvalitetsmålen. Åtta av miljökvalitetsmålen innehåller preciseringar för friluftsliv som bland annat beskriver måltillstånd för skogen, strandmiljöer, sjöar och vattendrag, våtmarker, odlingslandskapet och bebyggd miljö.

Friluftslivsmålen har också stor betydelse för att uppnå etappmålen för att bevara biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Flera av etappmålen har en tydlig koppling till och påverkan på förutsättningarna för friluftsliv:

- Ekosystemtjänster och resiliens
- Betydelsen av den biologiska mångfalden och värdet av ekosystemtjänster
- Helhetssyn på markanvändningen
- Skydd av landområden, sötvattensområden och marina områden
- Miljöhänsyn i skogsbruket
- Ett variationsrikt skogsbruk
- Stadsgrönska och ekosystemtjänster i urbana miljöer

Folkhälsomålen

Våren 2018 beslutade regeringen om nya folkhälsomål. Målet är att folkhälsopolitiken ska skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Behovet av tillgång till grönområden i tätorter och skolmiljöer kopplar till friluftslivspolitikerna såväl som behovet av att stärka det hälsofrämjande och förebyggandet arbetet med levnadsvanor.

Jämställdhetspolitiska mål

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Delmål 5 Jämställd hälsa innebär att kvinnor, män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor. En jämställd hälsa är ett mål i sig, men en god hälsa för kvinnor och män respektive flickor och pojkar bidrar även till ett jämställt och aktivt deltagande i samhället. Ett inkluderande friluftsliv innebär att alla oavsett kön har förutsättningar att delta.

Mål för funktionshinderspolitiken

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Övergripande mål för gestaltad livsmiljö

Arkitektur, form och design ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön.

Utformningen av ett samhälles offentliga utomhusmiljöer såsom parker och lekplatser är ett övergripande strategiskt ansvar för det allmänna, eftersom gestaltningen påverkar förmågan att bidra till barnens och de ungas livskvalitet och utvecklingsmöjligheter. Samtidigt påverkar sådana miljöer och möjligheter också vuxna i barns och ungas närhet. Tillgång och närhet till lekpark, grönytor och andra offentliga platser som inbjuder alla barn och unga till lek, aktivitet och utevistelse på lika villkor bidrar starkt till ett samhälles attraktivitet, sammanhållning och hållbarhet.

Allemansrätten - en förutsättning

Alla ska ha rätt till naturen enligt allemansrätten

2kap 15§ regeringsformen

Allemansrätten är en förutsättning för att kunna bedriva friluftsliv i Sverige och är en viktig del av den ”svenska folksjälen”. Allemansrätten är grundlagsskyddad och beskriver den rätt vi alla har för att kunna besöka naturen samtidigt som det finns begränsningar och skyldigheter som är platsspecifika. Allemansrätten gäller all mark men kan vara begränsad av annan lagstiftning till exempel via föreskrifter i skyddad natur, kommunala ordningsföreskrifter och hemfridszonen. Samtidigt som den kan variera över året, till exempel att man inte får beträda odlad mark med växande gröda.

Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen skall visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den.

7 kap 1§ Miljöbalken

Allemansrätten handlar i grunden om ett förhållningsätt för hur man betar sig i naturen. Dialog, ansvar och respekt för natur, markägare och andra friluftslivsutövare är grundläggande. Genom att praktiskt lära sig att läsa landskapet skapas en förståelse för rättigheter och skyldigheter. För att friluftslivet ska vara hållbart är kunskapen om allemansrättens möjligheter och skyldigheter samt förståelsen för äganderätten central. Alla har ett eget ansvar att visa respekt för naturen, djuren, markägarna och varandra och här kan alla aktörer bidra till att öka kunskapen.

Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030

Strategin för framtidens friluftsliv i Skåne beskriver hur friluftslivets aktörer i Skåne gemensamt kan bidra till att friluftslivsmålen förverkligas i länet samtidigt som möjligheterna till hållbara och tillgängliga naturupplevelser för alla förbättras. Genom en långsiktig målbild med gemensamma principer och prioriterade fokusområden med övergripande inriktningar kan vi ansvarsfullt bidra utifrån våra roller och förutsättningar för att skapa samhällsnytta, dvs värden för samhället. Friluftspolitikens tio mål är utgångspunkten för strategin och allemansrätten är en förutsättning.

Målbilden beskriver vart vi vill medan principerna anger hur vi gör det. Fokusområdena lyfter fram vad vi behöver prioritera och värdet för samhället beskriver varför vi gör det.

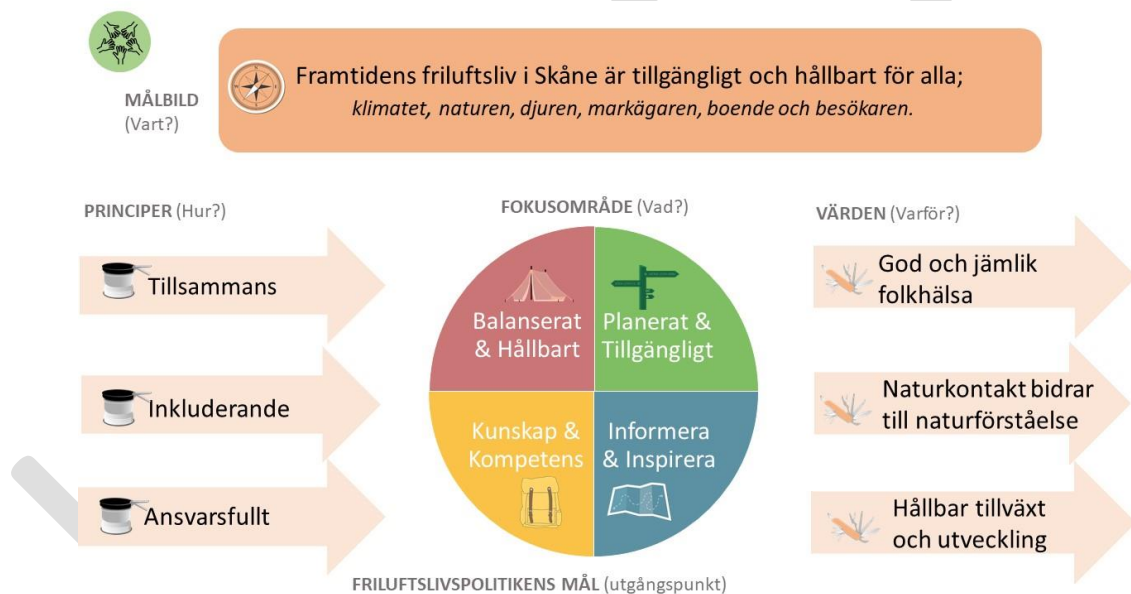

Bild 2 Översiktsbild över strategins ingående delar.

Målbild för framtidens friluftsliv i Skåne

Den gemensamma målbilden för framtidens friluftsliv i Skåne beskriver hur vi vill att det ser ut år 2030. Genom att sträva efter målbilden kan vi tillsammans förverkliga friluftslivspolitikerna i länet.

Framtidens friluftsliv i Skåne är tillgängligt och hållbart för alla;

klimatet, naturen, djuren, markägaren, boende och besökaren

Ett **tillgängligt** friluftsliv innebär att det finns tillgänglig information, att det är nåbart och med fysiska anpassningar som gör det möjligt att uppleva en varierad natur. Det ska vara möjligt för alla oavsett bakgrund, kön, funktionsvariationer, ekonomiska förutsättningar, kunskapsnivå, närboende eller besökare att uppleva ett varierat friluftslivslandskap i Skåne.

Det **hållbara** friluftslivet visar hänsyn och respekt till naturen, till de som brukar och nyttjar marken och till varandra. För att friluftslivet ska vara hållbart är kunskapen om allemansrättens möjligheter och skyldigheter samt förståelsen för äganderätten central. Ett hållbart friluftsliv leder till minskat klimatavtryck samtidigt som slitaget på naturen minimeras. Ett hållbart friluftsliv skapar goda levnadsvillkor i Skåne, både på landsbygden och i tätorterna. Samtidigt bidrar det till god kunskap och engagemang för en varierad natur för kommande generationer att uppleva.

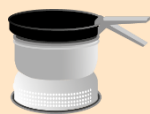
Med gemensamma principer når vi målbilden

För att uppnå vår gemensamma målbild för framtidens friluftsliv i Skåne ska allt friluftslivsarbete genomsyras av dessa principer.

Tillsammans

Genom öppen och tillgänglig dialog och innovativ samverkan utvecklar vi Skånes friluftsliv tillsammans.

Inkluderande

Genom ett rättighetsbaserat arbetssätt skapar vi ett jämlikt deltagande och inkluderande naturupplevelser för alla.

Ansvarsfullt

Genom att ta ansvar och visa respekt för natur, markägare och olika intressen är vi goda ambassadörer för det hållbara friluftslivet och lever som vi lär.

Genom dialog, samarbete och samverkan hittar vi vägar för att skapa ett hållbart friluftsliv. Genom en öppen och nyfiken attityd lär vi av varandra och hittar nya vägar för att stärka Skånes friluftsliv. Friluftslivsarbetet spänner över många politikområden vilket innebär att det är många olika delar i en organisation som gynnas av att involveras och vi bör sträva efter att arbeta över administrativa gränser. Barnperspektivet och ett rättighetsbaserat arbetssätt är en utgångspunkt för arbetet med att inkludera alla oavsett ålder, kön, bakgrund, ekonomi eller funktionsvariationer. Om vi alla bidrar utifrån våra förutsättningar och tar ansvar i alla situationer kan vi gemensamt nå målbilden.

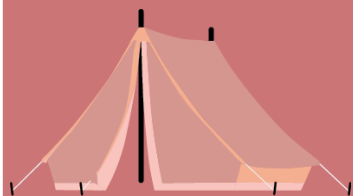
Prioriterade fokusområden

Friluftslivspolitikens tio mål spänner över många olika områden vilka alla är viktiga. Med strategins fyra fokusområden med övergripande inriktning prioriterar vi gemensamt våra insatser för att uppnå målbilden om ett tillgängligt och hållbart friluftsliv.

Bild 3. Strategins fyra prioriterade fokusområden.

Balanserat & Hållbart

I Skåne har vi samsyn kring förvaltningen och utvecklingen av naturen. Vi förstår och respekterar varandras olika roller och uppdrag. Med hållbart friluftsliv visar vi respekt och förståelse för både nyttjande och bevarande av naturen vilket i sin tur främjar välbefinnande för individen.

Beskrivning

För att uppnå ett balanserat och hållbart friluftsliv i Skåne behöver alla aktörer bidra och ta ansvar utifrån sina roller och förutsättningar. Genom att samarbeta inom och mellan organisationer skapas goda förutsättningar för en hållbar utveckling. Möten ute i naturen stimulerar en positiv dialog och kreativ samverkan samtidigt som det ökar förståelsen för varandras perspektiv. En återkommande regional tankesmedja för friluftslivet främjar möjligheterna att utbyta erfarenheter och stimulera samverkan.

Balansen mellan de rättigheter och skyldigheter som allemansrätten innebär är central och här behöver alla bidra för att öka kunskapen om naturen och äganderätt för att möjliggöra ett ansvarsfullt beteende i naturen. Ett balanserat besöksstryck över året minimerar en negativ påverkan på naturen och lokalsamhället. Ett ansvarsfullt och omtänksamt värdskap hos alla bidrar till hållbart friluftsliv. Naturvårdare, volontärer, naturvägledare, naturturismföretagare och föreningsaktiva är alla goda ambassadörer.

Genom ett ansvarsfullt gästskap visar vi respekt för varandra, markägare och natur så att friluftslivet kan bidra till en levande landsbygd. En utvecklad besöksförvaltning med skötselplaner som hanterar zoner och kanalisering av friluftslivsområden bidrar till hållbara och attraktiva naturmiljöer som främjar lokalsamhället och besökaren. En utvecklad och sammanbunden ledstruktur som utgår från naturens förutsättningar bidrar till minskat slitage samt minskad negativ påverkan på både naturmiljön, markägarintressen och lokalsamhället. Ramverket för nationella vandringsleder utgör en mall för utveckling av vandringsleder. En besöksförvaltning som utgår från och utvecklar cykelleder och kollektivtrafiken bidrar till att kunna göra klimatsmarta och hållbara val.

Övergripande inriktning

- Samarbeta mellan och inom organisationer över administrativa gränser
- Bjud in till möten i naturen för att stimulera kreativ samverkan
- Involvera markägarna tidigt genom dialog
- Arbeta med ett omtänksamt värdskap
- Underlätta för ett ansvarsfullt gästskap
- Arbeta med kanalisering och zonerings av områden
- Lyft fram möjligheterna med kollektivtrafik till naturen
- Lyft fram möjligheterna med cykel till naturen
- Bygg hållbara leder utifrån naturens förutsättningar
- Inrätta Fritidsbanker för att främja hållbar konsumtion

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och samverkan, 3. Allemansrätten, 4. Tillgång till natur för alla, 6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 5. Jämställdhet, 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 12. Hållbar konsumtion och produktion, 13. Bekämpa klimatförändringarna, 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Myllrande våtmarker, God bebyggd miljö
Ett rikt växt och djurliv.

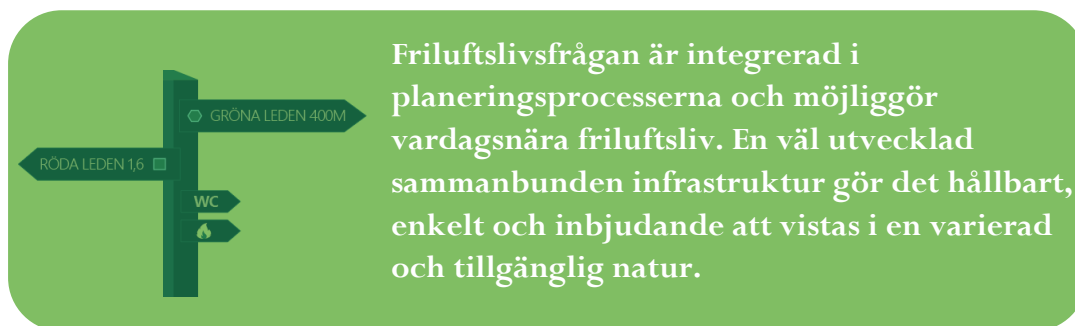
Folkhälsomål: 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Samhällsplanering: Gestaltad livsmiljö.

Planera & Tillgängliggöra

Beskrivning

Tillgången till natur är central för att kunna bedriva friluftsliv. Andelen allemansrättsligt tillgänglig mark i Skåne är låg framför allt i de delar med högst befolkningsmängd. Genom att värna om allemansrätten och begränsa onödiga inskränkningar bibehålls tillgången på allemansrättsligt tillgänglig mark. Det är viktigt att planera för tillgång till attraktiva vardagsnära områden i tätorter och mindre samhällen så att alla har tillgång till natur inom 300m från sitt boende. Genom att kartlägga och digitalisera friluftslivsområden, leder och anordningar i kommunerna skapas ovärderliga underlag till planeringsprocessen för att utveckla friluftslivet. Genom att, med stöd av regionplanen; binda ihop kollektivtrafik, leder och områden med tätorter tillgängliggörs friluftslivet och gör det nåbart för boende och besökare. Natur nära där människor bor, vardagsnära natur, ökar möjligheterna till välbefinnande och naturupplevelse i vardagen och bidrar till en jämlik folkhälsa.

För att underlätta för människor att bedriva friluftsliv behövs tillgänglig natur, det vill säga att den är nåbar så att det är möjligt för alla oavsett förutsättningar att komma ut. Det behöver även finnas områden som är tillgängliga med leder och anordningar som underlättar att uppleva naturområden samtidigt som det skapar trygghet för naturovana. Särskilt viktigt är det att tillgängliggöra naturområden för personer med olika funktionsvariationer. För att möjliggöra för alla barn att uppleva naturen bör alla ha tillgång till gröna skolgårdar eller skolskogar och naturområden inom gångavstånd.

Övergripande inriktning

- Friluftslivet tydliggörs i samhällsplaneringen
- Värna om den allemansrättsligt tillgängliga naturen
- Planera för att alla ska ha tillgång till natur inom 300m från sitt boende
- Tillgängliggör naturområden via planeringsprocessen
- Kartlägg och digitalisera friluftslivsområden, leder och anordningar
- Dra leden till tätorter och kollektivtrafik

- Utveckla besöksvänliga och tillgängliga naturområden för alla
- Värna och utveckla vardagsnära natur
- Utveckla gröna skolgårdar och skolnära natur

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och samverkan, 4. Tillgång till natur för friluftsliv, 5. Attraktiv tätortsnära natur, 6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, 7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet, 8. Ett rikt friluftsliv i skolan, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 5. Jämställdhet, 9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 13. Bekämpa klimatförändringarna, 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt och djurliv.

Folkhälsomål: 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Samhällsplanering: Gestaltad livsmiljö.

Informera & Inspirera

Som invånare och besökare är det lätt och tryggt att hitta ut och vistas i Skånes natur. Aktörers engagemang gör friluftsliv till ett självklart bidrag till besökarnas välbefinnande.

Beskrivning

I Skåne har vi gott om möjligheter till varierade naturupplevelser för alla. Genom en tillgänglig information på klarspråk som beskriver områden med informativa läsvänliga kartor, bilder och filmer ökar möjligheten att hitta ut. För att underlätta att hitta ut finns nåbarhet samt tillgänglighetsanpassningar och eventuella begränsningar väl beskrivna. Inkluderande information underlättar och inspirerar alla målgrupper att vistas i naturen. Genom att rikta information och insatser till de

som saknar kunskap om friluftsliv eller vanligtvis inte kommer ut ökar möjligheten till en jämlik hälsa och välbefinnande för alla.

Många aktörer har bra information. För att skapa en lättillgänglig helhetsbild av Skånes varierade friluftsliv samarbetar aktörer och hjälper varandra att sprida information till invånaren och besökare. Med en gemensam plattform kan information om Skånes friluftsliv samlas.

Skånes stora utbud av engagerade föreningar möjliggör för varierade naturupplevelser för alla. De traditionella friluftslivsföreningarna har god kunskap om friluftslivet och allemansrätten. Genom att samarbeta med andra föreningar kan målgrupper inspireras till att uppleva naturen. Både föreningar och besöksnäring bidrar till att informera och inspirera till att hitta ut i den skånska naturen. Kommuner bidrar genom att lyfta fram och främja de lokala friluftslivsaktörerna.

Övergripande inriktning

- Samverka över administrativa gränser för att nå invånaren och besökaren
- Samverka för att skapa en tillgänglig helhetsbild av informationen
- Skapa tillgängliga och tydliga webbsidor med samlad information
- Skapa informativa och läsvänliga kartor
- Rikta insatser till målgruppen funktionsvarierade
- Rikta insatser till målgruppen naturovana med utländsk bakgrund
- Lyft fram och främja friluftslivets aktörer i kommunerna

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och samverkan, 3. Allemansrätten, 6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling, 7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 4. God utbildning för alla, 5. Jämställdhet, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen, 13. Bekämpa klimatförändringarna 14. Hav och marina resurser, 15. Ekosystem och biologisk mångfald.

Miljömål: Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt och djurliv.

Folkhälsomål: 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Kunskap och Kompetens

Genom skolan får alla barn möjlighet att skapa en relation till naturen och vardaglig aktivitet för goda levnadsvanor för resten av livet. Såväl vuxna som barn har hög kunskap om allemansrätt och skyldigheter och värnar om vår natur.

Beskrivning

Friluftsliv och fysisk aktivitet lägger grunden till goda levnadsvanor och hälsa genom livet och skapar möjligheter till gemenskap och social delaktighet. Med naturen som uterum och lärmiljö bidrar ökad utomhuspedagogik till att alla barn ges möjlighet till att lära känna naturen oavsett föräldrarnas erfarenheter. Friluftsliv och utomhuspedagogik i skolan bidrar till vardaglig rörelse så att barnens fysiska och psykiska hälsa stärks. Utomhuspedagogik och lärande i naturmiljön underlättar lärandet och skapar förståelse för naturen. Genom ett aktivt friluftsliv i skolan lär sig barnen att använda allemansrätten i praktiken samtidigt som de får grundläggande kunskaper i att hålla sig varm, torr och mätt, det vill säga krismedvetenhetens grunder.

Gröna skolgårdar, vardagsnära natur, uteklassrum och skolledningens engagemang skapar förutsättningar för att bedriva utomhuspedagogik. Via grundutbildning och kompetensutbildning ökar kunskapen om utomhuspedagogikens möjligheter. Genom inspiration kring utomhuspedagogiska verktyg och undervisningsmaterial kopplade till läroplanen underlättar det för lärarna att ta med sig eleverna ut.

Genom att alla aktörer tar ansvar för allemansrätten och dess skyldigheter och är goda förebilder bidrar vi alla till ett samhälle med god kunskap om hur vi värnar om vår natur. Det är genom att praktiskt använda allemansrätten i naturen som kunskapen om allemansrätten och dess skyldigheter ökar oavsett ålder. Invånare med goda kunskaper om friluftsliv får även goda kunskaper i krismedvetenhet.

Positiva upplevelser av rörelse och friluftsliv under uppväxtåren har stor betydelse för om vi blir fysiskt aktiva senare i livet

Socialminister Lena Hallengren 2022

Övergripande inriktning

- Ökad utomhuspedagogik i skolan
- Stärk lärarnas möjlighet till att bedriva utomhuspedagogik
- Stärk lärarnas kunskap om utomhuspedagogik via grundutbildning och kompetensutbildning
- Använd naturen i närheten av skolan och utveckla uteklassrum
- Utveckla friluftslivs- och allemansrättskunskap i teorin och praktiken i skolan
- Öka kunskapen om allemansrätten genom att praktiskt använda den
- Öka kunskapen om det enkla friluftslivet i praktiken
- Öka kunskapen om hur friluftslivsläran kan appliceras inom krisberedskap
- Inrätta Fritidsbanker för att möjliggöra för alla att komma ut

Politiska mål som berör fokusområdet

Friluftsmål: 1. Tillgänglig natur för alla, 2. Starkt engagemang och folkhälsa, 3. Allemansrätten, 5. Attraktiv tätortsnära natur, 8. Ett rikt friluftsliv i skolan, 9. Friluftsliv för god folkhälsa, 10. God kunskap om friluftslivet.

Agenda 2030: 3. God hälsa och välbefinnande, 4. God utbildning för alla, 5. Jämställdhet, 10. Minskad ojämlikhet, 11. Hållbara städer och samhällen.

Miljömål: Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt och djurliv.

Folkhälsomål: 1. Det tidiga livets villkor, 2. Kunskap, kompetenser och utbildning och 5. Boende och närmiljö, 6. Levnadsvanor, 8. En jämlik och hälsofrämjande hälso- och sjukvård.

Jämställdhetspolitiskt mål: 5. Jämställd hälsa.

Funktionshinderspolitiskt mål: Jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet.

Friluftslivet skapar värden för samhället

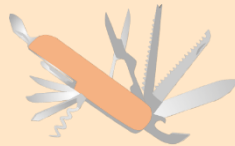
Friluftslivet är värdefullt för Sverige, både för den enskilda människan och för samhället i stort. Ett stärkt och utvecklat arbete med friluftsliv bidrar till samhällsnytta.

God och jämlik folkhälsa

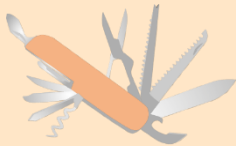
Vistelse i naturen bidrar till både fysisk aktivitet och återhämtning samtidigt som det bidrar till sammanhang och minskade hälsoklyftor. En lättillgänglig vardagsnära natur skapar ökade förutsättningar för goda levnadsvanor och möjliggör för alla att förbättra sin fysiska och psykiska hälsa.

Naturkontakt bidrar till naturförståelse

Genom att vistas i naturen skapas en livslång relation och kunskap om naturen som bidrar till naturförståelse och miljöengagemang. Hållbara friluftslivsvanor kan bidra till större förståelse för vår påverkan på klimatet.

Hållbar tillväxt och utveckling

En vardagsnära natur bidrar till attraktiva tätorter. Naturen som reseanledning bidrar till livskraftig infrastruktur, starkt attraktiv landsbygd samtidigt som den kan bidra till en hållbar tillväxt genom att skapa arbetstillfällen och minska utflyttningen.

Aktörers ansvar och roller

Ansvar för att genomföra och följa upp friluftslivspolitikerna delas mellan flera myndigheter. Naturvårdsverket har ansvaret att samordna det nationella friluftslivsarbetet mellan olika myndigheter samt att samordna Länsstyrelsernas nätverk för friluftslivssamordnare.

På regional nivå ansvarar länsstyrelserna i respektive län för att samordna arbetet med att förverkliga friluftslivspolitikerna med friluftslivsmålen i samverkan med regionala aktörer. Implementering av de tio friluftslivsmålen berör alla samhällsaktörer i Skåne, det vill säga såväl allmänheten och ideella föreningar som turist- och besöksnäring, högskolan, skola och barnomsorg, enskilda markägare,

LRF, Jordägarföreningen, näringslivet, länets trettiofyra kommuner, Kommunförbundet, Skånetrafiken, Region Skåne, Stiftelsen Skånska Landskap, Skogsstyrelsen, Trafikverket, och Länsstyrelsen med flera.

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen Skåne har på uppdrag av regering och riksdag att i bred bemärkelse skapa samhällsnytta i Skåne. Länsstyrelsens arbete ska resultera i att natur- och kulturvärden bevaras, att miljön skyddas, att landsbygden utvecklas och att samhället byggs på goda grunder och ur ett jämställt perspektiv. Länsstyrelsen verkar för: *Det bästa för Skånes människor, djur och natur. Idag och imorgon.*

Länsstyrelsen har i uppdrag att samordna och leda det regionala arbetet med friluftslivspolitikerna i samverkan med Skogsstyrelsen, kommunerna och andra berörda aktörer. Länsstyrelserna ska redovisa vilka åtgärder som har genomförts för att stärka arbetet med tätortsnära natur och för att målen för friluftslivspolitikerna ska få ett ökat genomslag.

Många av Länsstyrelsens verksamheter berör friluftsliv i någon form. Det är allt från skydd, förvaltning och skötsel av naturområden, där många av de skånska naturreservaten, nationalparkerna och kulturresevatnen är en resurs för friluftslivet. I de skyddade områdena utvecklar Länsstyrelsen infrastruktur för friluftslivet såsom parkering, vägar, broar och liknande. De bedriver naturumverksamhet med utställningar, guidningar med koppling till natur, folkhälsa och friluftsliv på Stenshuvud, Söderåsen och Kullaberg. Länsstyrelsen Skåne har tillsammans med storstadslänen ett uppdrag att skydda tätortsnära natur och även stötta kommunerna i detta arbete. I den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur ingår friluftsliv som en kulturell ekosystemtjänst. Länsstyrelsen har även hand om tillsyn och prövning av ärenden i naturområden.

Länsstyrelsen är remissinstans för kommunernas översiktsplaner (ÖP) där områden för friluftsliv bland annat pekas ut. Kommunen ska redovisa hur bland annat riksintressen för friluftsliv, rörligt friluftsliv, naturvård samt riksintresse för högexploaterad kust tillgodoses, det vill säga att kommunens planering inte påtagligt skadar riksintressenas värden.

Länsstyrelsen är projektägare för Skånsk skogsstrategi som arbetar aktivt med att utveckla rekreation och friluftsliv i Skånes skogar.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsens uppdrag är bland annat att värna om skogens sociala värden för rekreation, friluftsliv, folkhälsa och naturturism. De verkar för att skogar med

höga sociala värden ska få en skötsel så att natur- och kulturmiljövärden liksom möjligheterna till rekreation bevaras och utvecklas långsiktigt. I skogar med höga sociala värden kan Skogsstyrelsen och länsstyrelserna teckna naturvårdsavtal med markägaren.

Myndigheten använder i sin kommunikation skogssektorns gemensamma målbilder för god miljöhänsyn. Dessa målbilder ger vägledning om hur miljöhänsyn bör tas vid planering och genomförande av skogsbruksåtgärder i produktionsskog. Målbilderna är framtagna i bred samverkan med utgångspunkt från rådande skogspolitik och bästa tillgängliga kunskap för användning i praktiskt skogsbruk. Målbilderna är något att sträva efter och de ska användas anpassat till varje områdes särskilda förutsättningar. I förvaltningen av målbilder för god miljöhänsyn har en temagrupp för rekreation och friluftsliv utsetts för att utveckla de målbilder som tagits fram.

Trafikverket

Trafikverket ansvarar för den långsiktiga planeringen av infrastruktur för vägtrafik, järnvägstrafik, sjöfart och luftfart samt för byggande och drift av statliga vägar och järnvägar. Trafikverket utvecklar infrastrukturen genom innovativa lösningar som bidrar till att nå både klimatmålen och nollvisionen. Vägar och järnvägar påverkar både miljön och människors hälsa, ibland blir de också barriärer för djur och människor. Trafiken orsakar störningar genom buller och vibrationer. Viktiga livsmiljöer för djur och växter skadas och värdefulla kulturarv påverkas. Genom Trafikverkets miljöåtgärder kan detta förbättras. Trafikverket arbetar med cykel inom samhällsplaneringen samt sköter och utvecklar cykelvägar inom det statliga vägnätet. De leder också Nationella cykelrådet som ger ut ett nationellt cykelbokslut.

Region Skåne

Regionens uppdrag är sjukvård, kollektivtrafik, en innovativ regional utveckling och ett rikt kulturliv. Regionala utvecklingsnämnden verkar för en hållbar tillväxt och förbättrad produktivitet i ett sammanhållet Skåne. Uppdraget är att tillsammans med olika aktörer stödja den regionala utvecklingen inom områdena arbetsmarknad, näringsliv, miljö och infrastruktur. För en hållbar regional utveckling är behovet stort av infrastruktur och kollektivtrafikinvesteringar som binder samman Skåne och stärker kapaciteten i transportsystemen. Regionen är huvudman för Skåneleden och de nationella cykellederna samt kommande regionala cykelleder. Regionen ansvarar även för Regionplanen som ska stödja kommunerna i samhällsplaneringen. Regionen ansvarar för folkhälsoarbetet där fysisk aktivitet iform av friluftsliv, motion och idrott är viktiga faktorer. Via samverkan psykisk ohälsa hos unga- fysisk aktivitet har mötesplatsen Sätt Skåne i rörelse tagits fram. Via riktade hälsosamtal

som är en metod för att systematiskt identifiera ohälsosamma levnadsvanor lyfts vandringsupp som aktiviteter och där foldrar tagits fram för respektive kommun.

Skånetrafiken

Skånetrafiken är en förvaltning inom Region Skåne som erbjuder hållbart resande till alla som vill och behöver resa i, till och från Skåne. Kollektivtrafiken omfattar stadstrafik, regiontrafik, tågtrafik och serviceresor. Skånetrafikens huvuduppgifter är att utveckla, planera, upphandla, informera om och marknadsföra kollektivtrafiken i Skåne. Kollektivtrafiken bidrar till att invånarna kan resa till och från jobbet, studier eller fritidsaktiviteter på ett hållbart sätt. Kollektiva resor bidrar till ett hållbart samhälle, en bättre miljö och ett levande landskap.

Stiftelsen Skånska Landskap

Stiftelsen Skånska Landskap bildades 2004 av Region Skåne med uppdrag att skydda, bevara, restaurera och utveckla natur- och kulturmiljöer samt stimulera det rörliga friluftslivet, främst inom markområden som stiftelsen äger. Stiftelsens arena är 11 000 hektar mark och 19 strövområden utspridda över hela Skåne, där alla har sin egen karaktär. Delar av marken ägs av Stiftelsen Skånska Landskap, men de förvaltar också fem andra stiftelsers mark. Verksamheten delas in i två huvudsakliga verksamhetsområden - en så kallad allmännyttig del som rör rekreation och friluftsliv, och en del som rör egendomsförvaltning.

I uppdraget ingår bland annat att underhålla, sköta och utveckla strövområden, driva och utveckla Fulltofta Naturcentrum, göra naturen tillgänglig samt bedriva och utveckla utomhuspedagogik med särskilt fokus på unga naturovana. Stiftelsen Skånska Landskap ansvarar för förvaltningen av Skåneleden och samordnar arbetet med kommunansvariga, totalt 31 kommuner ansvarar för all skötsel.

Tourism in Skåne

Tourism in Skåne AB är Skånes regionala destinationsbolag och samordnar och genomför insatser inom marknadsföring, destinationsutveckling och gränsöverskridande innovation för en hållbar utveckling i Skåne. Tourism in Skånes arbete är framtidsinriktat och omvärldsbaserat och syftar till att skapa värde för besöksnäringen i Skåne med en strävan att uppnå visionen i Färdplanen för Skåne mot 2030: Skåne – where tourism matters.

Kommuner

I en kommun är det ofta många förvaltningar och enheter som direkt eller indirekt arbetar med friluftsliv. Det är allt från samhällsplanering, naturreservatsbildning, turism, skola och skötsel av områden och leder.

Kommunen har ansvar för den fysiska planeringen inom kommunen och har som uppgift att reglera användningen av mark och vatten. Det är kommunen som bestämmer hur marken ska användas och bebyggas, det brukar kallas det kommunala planmonopolet. Det finns tre typer av kommunala fysiska planer med vilka kommunen kan styra mark- och vattenanvändningen; översiktsplaner, detaljplaner och områdesbestämmelser. I kommunernas översiktsplaner ska det även framgå hur man ska beakta de värden som finns utpekade i olika riksintressen, där riksintresset för friluftsliv är ett exempel.

För att värna de tätortsnära grönområdena har den kommunala planeringen en nyckelroll.

Regeringens skrivelse 2012/13:51

Utöver den fysiska planeringen har kommunerna stort inflytande över var och hur friluftsliv kan bedrivas i kommunen. Ofta finns särskilda friluftslivsområden, parker och tätortsnära områden utpekade där olika former av friluftsliv kan bedrivas. Möjligheterna till friluftsliv ser väldigt olika ut mellan kommunerna beroende på vilka resurser och viljeinriktning som finns. Skötselansvaret för Skåneleden ligger på respektive kommun. I Skåne finns tre kommunala naturum; Skrylle, Vattenriket och Öresund.

Markägarna

Tillgången till natur är en förutsättning för att kunna bedriva friluftsliv. All natur ägs av någon och brukas på något sätt av markägaren. Det kan vara offentligt ägd mark, till exempel statliga naturreservat eller kommunalt ägd natur, eller större bolag till privata markägare med några få hektar. Enligt grundlagen kan ingen tvingas avstå sin egendom utan ersättning. Men med äganderätten följer också skyldigheten att tåla att allmänheten ned stöd av allemansrätten ska ha tillgång till naturen. Samtidigt som markägarens eller nyttjanderättsinnehavarens nyttjande i form av skogsbruk, odling, bete eller liknande inte får begränsas. För att allemansrätten ska fungera krävs en ömsesidig respekt och vilja att ha dialog. Och som markägare får man inte stänga ute människor från områden av värde för friluftslivet.

Föreningslivet

Runt om i landet engagerar friluftslivsorganisationer 1,6 miljoner medlemmar i närmre 900 lokala och regionala föreningar. Sverige har en lång tradition av föreningsliv för olika intressegrupper som vilar på demokratiska principer. Stora delar av föreningarnas arbete bygger på frivillighet och det ideella arbetet är oftast en förutsättning för deras verksamheter. Sveriges friluftslivsorganisationer är fristående från varandra men med ett gemensamt mål; att erbjuda aktiviteter som främjar friluftsliv och folkhälsa. Hos dem finns det aktiviteter för alla smaker och över hela landet. Oavsett om man är nybörjare eller van friluftslivsutövare. Den samlade kunskap om friluftsliv som dessa organisationer besitter är mycket stor. Svenskt Friluftsliv samlar 27 friluftslivsorganisationer under ett paraply. En del av föreningarna finns även under Riksidrottsförbundet, RF-SISU Skåne.

En rik tillgång på natur samt allemansrätten, individens intresse och ideella organisationers engagemang är grunden för människors möjligheter att bedriva friluftsliv.

Regeringens skrivelse 2012/13:51

Besöksnäringen och företagarna

Turism och besöksnäring har stor betydelse för hållbar tillväxt och sysselsättning. Det ger konsumtion i flera branscher såsom hotell och logi, restaurang, transporter och naturturismföretag. Som företagare är det omtänksamma värdskapet viktigt då man har ett extra ansvar att förmedla allemansrätten till sina besökare.

Allmänheten

Som friluftslivsutövare oavsett vilken aktivitet man utövar har man ansvar för att visa hänsyn till natur, markägare, närboende och varandra. Det är viktigt att visa respekt till närboende så att man inte rör sig inom hemfridszonen. Likaså är det viktigt att visa respekt för markägaren och dennes nyttjande och föra en dialog om man återkommer ofta. Ibland kan det vara många som vill nyttja samma mark och genom att respektera varandras intressen minskar konflikter.

Referenser

Förordning (2010:2008) om statsbidrag till friluftslivsorganisationer
Regeringens skrivelse 2012/13:51. Mål för friluftslivspolitiken

Strategi för framtidens friluftsliv i Skåne 2030

Tillsammans når vi de friluftslivspolitiska målen!

**Länsstyrelsen
Skåne**

www.lansstyrelsen.se/skane